

ՄԱՆՐԱՆՈՒՐԲ

ՊԱՊԻՆ ԱՇԽԱՐՀԱԿԱՆ ԻՇԽԱՆՈՒԹԵԱՆ ԽՆԴԻՐԸ.

Իտալիոյ ուսմանց ոստիկանը հետագայ առաջարկութիւններն ըրեր է Իտալացոց աստուածաբաններուն որ լուծեն, եւ ցուցնեն թէ սոքա հաւատոյ հակառակ բաներ չեն.

Ա. Պապին աշխարհական իշխանութիւնը մարդկային սահմանադրութիւն է՝ ըստ ինքեան դիպուածով եղած:

Բ. Այս իշխանութեան տկարանալէն կամ վերցուելէն ամենեւին վնաս մը չլինիր պապին եկեղեցական իշխանութեանն ու կրօնական ազատութեանը:

Գ. Այժմու պարագաներուն մէջ պապին աշխարհական իշխանութիւնը չկրնար հաստատ մնալ. եւ եթէ մնայ՝ ոչ միայն անօգուտ, հապա նաեւ վնասակար է թէ եկեղեցոյ եւ թէ տէրութեան:

Դ. Պէտք չէ որ պապը ետ քաշուի Իտալիոյ կառավարութեանը հետ բանազնացութիւն ընելէն այս նիւթիս վրայ, որովհետեւ ասով պիտի պահուի նորա եկեղեցական կառավարութեան ազատութիւնը:

Յայտնի բան է որ եթէ աշխարհիս ամէն աստուածաբաններն ալ այս առաջարկութիւնները հաստատեն, դարձեալ պապին չեն կրնար խօսք անցնել որ աշխարհական իշխանութենէն հրաժարի: Նմանապէս Իտալիոյ կառավարութիւնը եւ ազգը՝ պապին աշխարհական իշխանութիւնը առնելու ջանքէն ետ պիտի չկենան՝ թէպէտ եւ աստուածաբանք այդ առաջարկութեանց հակառակը պնդեն: Այսու ամենայնիւ տէրութեան միտքը այն է որ ժողովրդեան միտքը այս նիւթիս վրայ բանի ու սրուի, եւ այն իրեն բաւական է:

ՆԱԽԱԿԱՏԻՔ ՆՈՐԱՇԷՆ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅՆ ՌՈՒՍԱՅ Ի ՓԱՐԻՋ.

Յգոստոսի 30-ին, յորում Ռուսք կտօնեն Աղեքսանդր Նեսքիին յիշատակը, եւ միանգամայն Վեհափառ ԿԱՅՍԵՐ անուան տօնը, Փարիզու մէջ կատարուեր է նոցա նորաշէն եկեղեցոյն նաւակատեաց հանդէսը:

Այս եկեղեցին Փարիզու նոր եւ ազնուական համարեալ փողոցներէն մէկուն մէջ շինուած է յանուն ամենասուրբ Երրորդութեան եւ Աղեքսանդրի Նեսքեայ՝ մեծ ծախքով եւ գեղեցիկ ճարտարապետութեամբ:

Փարիզու մէջ գտնուող բոլոր Ռուսները, դրսէն ալ հրաւիրեալ երեւելի Գաղղիացիներ հաւաքուեր էին եկեղեցին առաւօտեան ժամը 11-ին, եւ ամենուն մէջ նշանաւոր էր Ռուսաց դեսպան Քիսելեվ

կոմսը՝ բոլոր դեսպանատան պաշտօնատէրներով: Գաղղիոյ Կայսրը իւր կողմանէ յուղարկեր էր Վայլեան մարաշախտը՝ որ պալատին ոստիկանն է, եւ իւր առաջին սենեկապետ Պաչիոքքի կոմսը. այն տեղը հրաւիրուած էր նաեւ Պուլաթէլ՝ Փարիզու բարեկարգարանին վերատեսուչը:

Հանդէսը կատարող եկեղեցականաց գլխաւորն էր Լէոնիդի կամ Ղեւոնդիոս արքեպիսկոպոսը, որ ուրիշ վարդապետներով ու երգիչներով ի միասին եկեր էր փեթրպուրկէն: Եկեղեցոյն օծմանէն ետքը փառաւոր Թափօր մը ըրին՝ եկեղեցոյն դրսի կողմէն պարտելով, ինչպէս որ սովորութիւն է, եւ յետոյ արքեպիսկոպոսը սուրբ պատարագը մատոյց եկեղեցոյն մէջտեղը կանգնուած սեղանին վրայ:

ՅՈՒՆԱՅ ԹԱԳՈՒՀԻՈՅՆ ՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՎՏԱՆԳԸ.

Ամսոյս 18-ին Տոսիոս անունով յոյն 17 տարեկան երիտասարդը Յունաց թագուհւոյն վրայ ատրճանակ պարպեր է, բայց չէ կրը-

ցած վնասել, բռնուեր է: Թագուհւոյն անշուքով դարձեր է զբօսանքէն իւր պալատը, եւ երկրորդ օրը Պարոս կղզին դնացեր է:

ԿՈՒՊԱՆ ԳԵՏԻՆ ՎՐԱՅ ԲԱՅՈՒԵԼՈՒ ՇՈՒԿԵՆԱԽԱՅ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆԸ.

Կուպան գետը Կովկասու Էլպուրուզ լեռնէն կը բխի ու Թէմրիւք քաղաքին մօտ Սեւ ծովը կ'ափի: Տէրութիւնը որոշեր է որ այս գետին վրայ՝ Թէմրիւքէն մինչեւ Փրոչնոքուփ, որ է Չերքէզափայոց Արմաւիր աւանը, այսուհետեւ կանոնաւոր կերպով երթեւեկութիւն ընեն շոգենաւերը: Այս օգտաւէտ գործողութեան համար տէրութիւնը որոշեր է որ զինուորական գանձարանէն տրուի

500 հազար ռուպլի, եւ գործադրութիւնը յանձնուած է Նովոսելսքի անունով մեծարոյ անձին, որոյ աշխատութեանը փոխարէն՝ Կովկասեան փոխարքան կուտայ անոր իմշոնջենաւոր ժառանգութիւն 14 հազար տեսեաթիւն պարապ տեղ Թիֆլիսքայա—Սմանիցա ըսուած աւանին քովերը, եւ Թէմրիւքին մէջ մեծ մեղերանոց, եւայլն:

ՆՈՐ ԱՒԵԼՈՐԳԱՊԱՇՏՈՒԹԻՒՆ Ի ԿՈՂՄԱՆՍ ԻՆՉ ՌՈՒՍԻՈՅ.

Ռուսաստանի Վեաթքա նահանգը, եւ ուրիշ քանի մը մերձաւոր տեղեր նոր աւելորդապաշտութիւն մը սկսեր է տարածուիլ ռամիկ գեղացւոց մէջ: Ձայն մը ելեր է այն կողմերն որ այս ամառ ցորենին աղէկ չլինելուն պատճառ՝ արանց եւ կանանց կարմիր թաշկինակ, կարմիր շապիկ, կարմիր լաշակ գործածելն է եղեր, եւ Թէ ժողովուրդը այսպիսի զեղխութեամբ՝ մեղաց տէր ու պատժապարտ եղեր է: Ասոր վրայ շատ գեղացիներ իրենց կարմիր լաթէ հագուստները եւ ուրիշ զարդարանքները տարեր անտառին մէջ թաղեր են. այսպիսի ձայն մըն ալ հաներ են տրգէտները մէջերնին որ իբր Թէ կարմիր ներկը շան արիւնէն կշինուի եղեր, ուստի կարմիր հագուստով եկեղեցի երթալը մեղք է: Կերեւի որ այս խաբէութիւնը հնարողը ոչ այնչափ գեղացւոց տրգիտութիւնն է՝ որչափ մէկ կողմանէ՝ ամէն տեսակ նորութեան թշնամի հնասիրաց հակառակութիւնը, եւ միւս կողմանէ՝ չարամիտ մարդկանց

շահասիրութիւնը. վասն զի քիչ ատենէն գողութիւններն ալ շատցեր են. շատ մարդիկ կերթան այն թաղուած հագուստները կիանեն եղեր: Գեղացիներն ասոր ալ ձարը մտածելով՝ գնացեր այն հագուստները փորեր հաներ են, ու կտոր կտոր ընելէն՝ բզրկտելէն ետքը նորէն թաղեր են, ոմանք ալ ջուրը ձգեր են: Իսկ ուրիշները անոնցմէ քիչ մը աւելի խելք բանեցընելով, իրենց կարմիր հագուստները աժան աժան կծախեն եղեր: Գեղացիներուն որ հարցընես Թէ ուսկի՞ց մտեր է իրենց մէջ այս խաբէական կարծիքը, տեսակ տեսակ հրաշքներ ու յայտնութիւններ ալ կ'ապտմեն. զոր օրինակ մէկը այս՝ որ իբր Թէ ծեր գեղացիին մէկը դաշտի մը մէջ երկու ծեր տեսեր է որ դաշտը չուանով կ'ափեն ու իրարու կըսեն եղեր Թէ «Այս կտորը պէտք է ապականել, այս կտորը պէտք է այրել:» եւ նոքա են եղեր կարմիր հագուստները փրճացընել ապրսպողները:

ԳԱՂՂԻՈՅ ՄԷՋ ԿՈՒՌԱԾ ԳՐԱՄՆԵՐԸ.

Փարիզու եւ Սթրասպուրկի փողերանոցներուն մէջ 1860-ին կոխուեր է 453 միլիոն ու կէս ֆրանքի՝ արծըթէ ու ոսկիէ ստակ: 1795-էն մինչեւ 1860-ին ետքի օրը՝ Գաղղիոյ մէջ կոխուած բովանդակ գրամներուն գումարն է 40,257 միլիոն 500 հազար ֆրանք:

ՏԱՐԻՈՅՍ ՎԵՐՋԻՆ ՕՐՈՒԱՆ ԱՐԵԳԱԿՆԱՅԻՆ ԽԱՒԱՐՈՒՄԸ.

Վարշաւի լրագրէն առնելով կղնեմք հոս համառօտ տեղեկութիւն մը այն արեգակնային խաւարման վրայ որ պիտի պատահի այս տարի դեկտեմբերի 19-ին, որ ըստ նոր տոմարի՝ 31, այսինքն տարւոյս ետքի օրն է:

Այս խաւարումը ամենէն առաջ Մեքսիկոյի ծոցին մէջ պիտի երեւնայ յԱմերիկա. յետոյ Ատլանտեան օվկիանոսին ու Ափրիկէի մէջ, անկից ետքը Ցունաստան՝ ուր խաւարումը պիտի լինի բոլոր-

րական, այսինքն ամբողջ արեւը պիտի բռնուի: Արկադիա գաւառը, որ Ցունաց հին բանաստեղծներուն այնքան սիրած ու գոված երկիրն է, արեգական մոնելէն անմիջապէս առաջ պիտի մըթընայ (գրեթէ նոյնպէս եւ Կոստանդնուպօլիս): Վեննա խաւարումը կէսօրէն 3 ժամ ետքը պիտի լինի, եւ արեւուն չորս մասին երեքը պիտի բռնուի, եւ այնպէս բռնուած՝ մարը պիտի մոնէ: Մեր կողմերը մասնական միայն պիտի լինի այս խաւարումը:

ԹՈՒՆԱՒՈՐ ՍՈՒՆԿԵՐՆ ԱՆՎՆԱՍ ԸՆԵԼՈՒ ՀՆԱՐՔ.

Շատ անգամ ճշմարիտ է այն խօսքն որ
կրթուի թէ աշխարհիւ երեսը վնասակար բան
չկայ որ կարելի չլինի անկէջ օգուտ քաղել:
Ամէն մարդ գիտէ որ սունկը (մանրաւր) թէ-
պէտ եւ յարգի ու ակորժահամ բոյսերէն
մէկն է, բայց որովհետեւ անոր անվնաս տե-
սակներէն աւելի շատ են վնասակարները,
եւ աղէկ ձանձնալը գիւրին չէ. անոր համար
ստէպ ստէպ կ'աւտահլն սունկով թունաւո-
րուելու վորձանքները, մանաւանդ եւրո-
պայի մէջ:

Պարոն Ժեռառ անունով գաղղիացին պարզ
եւ գիւրին հնարք մը գտաւ 1831-ին՝ ամէն
վնասակար սունկերն ալ անվնաս ընելու. եւ
մէք թէպէտ ուրիշ առիթով հրատարակե-
ր եմք այն հնարքը, բայց հարկ կհամարիմք
այս տեղ ալ կրկնել՝ իբրեւ ամենահարկաւոր
տեղեկութիւն:

Ժէպառին գտած հնարքը այս է: Սուհիը

պէտք է կտրուեալ ու թրջոց դնել երկ ելամ
ջրի մէջ. կէս քիլոկրամ՝ այսինքն 1 ֆունթ
կամ 150 տրամ սունկին մէկ հոստայի չափ
ջուր բաւական է. այն ջրին մէջ ձգելու է
երկու իրեք գգալ քացախ, կամ թէ երկու
գգալ հասարակ աղ, եւ երկու ժամ այնպէս
ձգելէն վերջը՝ պարզ ջրով լուանալու է
սունկը, յետոյ պղզ ջրի մէջ դնելու, ու ջու-
րը երկ հանելէն ետքը կէս ժամու չափ պէտք
է թողուլ որ կենայ. անկից ետքը կարելի է
առանց վախճալու ուտել այն սունկը, կամ
նոր կերակուր շինել անկից:

Գաղղիոյ ձեմարանը այս հնարքը քննել տուաւ, եւ տեսաւ որ Պ. Ժէռառլին ըսածը ճշմարիտ է. իսկ Ժէռառ իրեն գիւտին համար այս վարձատրութիւնը միայն ուղեց՝ որ սրչափ կարելի է տարածուի ու հրատարակուի այս ամէն մարդու գիտնալու գիւրջին ու օգտակէտ հնարքը:

ՍՈՍԿԱԼԻ ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆՔ.

Անձնասպանութիւնը, որ իրաւամբ ըսուած է «ամօթալի եւ գողունի մահ» վերջին կնիք եւ նշան է անկրօնութեան եւ անբարոյականութեան. ուստի եւ շատ ողբալի են այս կողմանէ այն ժողովուրդները, որոց մէջ այս գարշելի կատաղութեան օրինակները շատ կպատահին: — Գաղղիոյ Ամիէն քաղաքին մէջ կտաւագործին մէկը իւր կեանքէն (դու հասկըցիր՝ անկարգ կեանքէն) ձանձրացած, ուզեր է ինքզինքը

վառած ածուխի հոտովը մեռցրնել. եւ տեսնելով որ շատ ատեն կանցնի, գլուխը վառարանին մէջ խոծեր ու այնպէս խանձոտեր մեռեր է: — Նոյնպէս Գաղղիոյ Գալվատոս քաղաքին մէջ չարաբարոյ եւ չարագործ կնիկմարդուն մէկը՝ իբր թէ դատաստանի ելնել ու դատապարտուելէն ամբշնարով, այնչափ ասեղ կուլ տուեր է, եւ կուրծքը ասեղով այնքան ծակծրկեր է՝ մինչեւ որ մեռեր է:

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ԳԻՐ Ի ԹԷՈԴՈՍԻԱ.

Վաղուց որոշուած էր որ Սիմֆերոպոլի հեռագրական գիծը (Թէլէկրաֆը) շարունակուի մինչեւ Թէոդոսիա եւ կերչ: Այս գործողութիւնը երեք ամիս ետ զարկաւ՝ երբոր հարկ եղաւ Վեհափառ ԿԱՅՍԵՐ Խրիմ գալուն պատճառաւ փութալ նախ Սիմֆերոպոլէն հալթա շինելու հեռագրական գիծը. իսկ այժմ՝ գործաւորները Թէոդոսիոյ ու Սիմֆե-
նալթա շինելու հեռագրական գիծը. իսկ այժմ՝ գործաւորները Թէոդոսիոյ ու Սիմֆե-
րոպոլի մէջտեղը ցիցերը տնկելու հետ են, եւ կյուսացուի որ մէկ երկու ամսէն այս հե-
ռագիծն ալ սկսի բանիլ:

ՎԻՅՆԱՅԻ ԼՐԱԳԻՐ.

Ամերիկայի նոր-եօրք քաղաքին մէջ Համաստեղութիւն կամ Աստեղատուն (Constellation) անունով լրագիր մը կ'ընտարակուի, որոյ երկայնութիւնը ունի ոտնաչափէն աւելի է, եւ լայնութիւնը ճիշդ. ըսել է որ գրեթէ ամբողջ քա-

ռակուսի ձողաչափ (սաժեն) մը տեղ կ'ընէ: Եթէ մեր ազգային լրագիրներէն ամենուն ալ մէկ մէկ թերթը բովէ բով գրուին, կարծեմ թէ ճազիւ այս մեծութիւնը կունենան:

ԱՅՍ ԾԻԱԾԱՆ ԹԱՆԿ ԶԻ.

Այս օրերս Փարիզ ձի մը ծախուեր է 15 ֆրանքի (3 բուլլի 75 քոփ.): Այս ձին Անգղիոյ ձիերուն ազնիւ մէկ ցեղէն է եղեր, որ ի՞նչ ձիարշաւներու մէջ որ մտեր է՝ ամէն անգամ յաղթանակն առեր, ու տիրոջը 1,860,000 ֆրանք շահ բերեր է: Բայց այժմ այն խեղճը յոգնած ու ծերացած լինելով, եւ տիրոջը բանի չգալով, անգուծ տէ-

րը գոհ չլինիր այն քաջ ու ազնիւ ձիուն ձեռքով շահած 1,860,000 ֆրանքովը, վրան կուզէ աւելցնել նաեւ 15 ֆրանք:

Թէ որ խեղճ կենդանիք լեզու ունենային, ի՞նչ իրաւացի գանգատներ ունէին ընելիք մարդուս ապերախտութեանը դէմ:

ՀԱՆԵԼՈՒԿ.

Մարդու աչքի երեւնալէն կը փախչիմ ես անդադար.
Խաւարասէր անունն ինծի է վայելուչ ու յարմար:
Երբեմն զիս փընտուղները շուքի նըման կը տեսնեն,
Բայց շատ անգամ թանձրը քողով զիս ծածկըւած կը գըտնեն.
Ով որ չափէն ալ աւելի զիս գըտնելու աշխատի,
Նա զարմանք չէ որ տագնապի եւ բարկանայ, սըրգողի:
Իսկ դուն որ այդքան կաշխատիս որ իմ անունս իմանաս,
Ով բարեկամ, շխտակն ըսեմ, պէտք է խըղճաս իմ վըրաս.
Գիտես ինչո՞ւ կը պահուըտիմ ես միշտ այսպէս ծակէ ծակ,
Անոր համար որ թէ գըտուիմ՝ իսկոյն լինիմ խայտառակ:

Նախընթաց թերթին հանելուկն է ՍԻՆԳ:

Տարւոյս Օրացուցին մէջ գրուած Սեպտեմբերի առաջին հանելուկն է ԱՆՁՐԵՒ, — Երկրորդը
ԿՈՂՄԱՅՈՅՑ (Կոռուույա). — Երրորդը ՍԱՆՏՐ:

